

Indeksi rastejo

Sanacijski program je za leto 1981 predvideval poslovanje brez izgube, ob določenem vlaganju sredstev za manjšo obnovo opreme. Pričakovanja smo v celoti dosegli, saj je večina zaposlenih sprejela večje obveznosti pri

delu in s tem omogočila učinkovite ukrepe pri organizaciji dela ter pozitivno poslovanje.

Ker smo o vseh uspehih in problemih poslovanja v letu 1981 že poročali, podajamo danes nekaj številke iz zaključnega računa.

	Realizacija 1980	Realizacija 1981	Indeks Realizacija 1981/80
Celotni prihodek	55.011	101.767	185
Porabljena sredstva	37.190	55.396	149
DOHODEK	17.820	46.370	260
Čisti dohodek	9.690	33.572	346
Bruto OD	21.539	28.530	132
Ostanek čistega dohodka	—	3.892	—
Dohodek na delavca	96	274	285

v 000

Spričo zaostrenih gospodarskih razmer so dosežki še toliko dragocenejši. V kolektivu pa ne pretiravamo z razpravami o letu 1981, temveč se bolj posvečamo nalogam v letu 1982. To leto bo za nas še težje kot leto 1981, saj delamo tudi na leto dni starejši, že iztrošeni in odpisani opremi.

Plan za leto 1982 je zelo optimističen in ob skladni realizaciji rekonstrukcij opreme in pravočasni dobavi potrebnih proizvodnih orodij, uresničljiv.

Celotni prihodek in proizvodnja sta v planu 1982 za 50% večja kot leta 1981. V približno takih odstotkih rasti bodo naraščale tudi druge ekonomske kategorije. Ker več kot 50% naše proizvodnje izvažamo na zahtevne zahodne trge, je učinkovito obvladovanje kvalitetnih problemov bistvenega pomena za našo uspešnost. Na kvaliteto pa poleg človeškega faktorja delujejo direktno še slaba oprema, devizna problematika, ki povzroča, da potrebnih surovin iz uvoza ne moremo pravočasno in učinkovito kontrolirati in po potrebi tudi zmanjšati.

V planu leta 1982 imajo poleg proizvodnih pomembno mesto tudi razvojne naloge. Najvažnejše so:

- nadaljevanje razvoja in proizvodnja ohišij za mikroelektronska vezja,
- osvajanje zahtevnejših substratov za hibridna vezja (2" x 2"),
- suho stiskanje uporovnih telesc kar takoj po realizaciji pomeni prihranek oziroma pocenitev izdelka za 50%.

— razvoj in proizvodnja nizkovoltnega varistorja,

— razvoj spoja kovina—keramika,

— poraba odpadnih surovin v proizvodnji za manj zahtevne izdelke.

Programska vsebina investicijskega programa keramike kaže na našo usmerjenost. Pri prikazu programov in njihove vrednosti je potrebno upoštevati, da bo nadaljnja rast prvih treh oziroma štirih pozicij z leti skokovito naraščala.

	v mil. din
1. Keramična ohišja za mikroelektroniko	59,2
2. Korundna keramika (substrati)	74,4
3. Spoj kovina—keramika	21,0
4. Specialna keramika (JLA)	11,5
5. Polprevodna keramika (varistor)	24,0
6. Visokofrekvenčna keramika	48,2
7. Uporovna keramika	70,0
8. Tehnična keramika	90,0
9. Piezo keramika	6,0
Skupaj	404,3

Obseg proizvodnje bo torej po zaključku naložbe, s katero moramo pričeti najkasneje v začetku leta 1983, od sedanjih 100 zrasel na 400 milijonov dinarjev.

Proizvodnja je izvozno usmerjena. Točka 8 vsebuje tudi keramiko za razne Iskrine organizacije, El Niš, elektroindustrijo v državi, laboratorijsko keramiko, itd.

O. Z.

V pivovarni Union ne mirujejo

Nova vrelna klet

Običajno je meseca marca v pivovarni Union dokaj mirno, saj je še tako imenovana mrtva sezona, primerna za remont opreme. Letos pa je slika popolnoma drugačna. TOZD Proizvodnja se intenzivno pripravlja na poskusno obratovanje v novi vrelni kleti. Z izgradnjo nove in adaptacijo objekta stare vrelnice bo mogočen pristop k avtomatizirani proizvodnji piva v pivovarni Union.

Na pritličnem, delno podkletenem objektu bo stalo v prvi fazi devet velikih nerjavečih fermentorjev, v katerih se bo vršilo vrenje piva. Posode so premera 5 metrov in visoke 22 metrov, s koristno prostornino 3.000 hektolitrov vsaka. Pivovarna prehaja od odprtega vrenja piva v bazenih na sistem zaprtega vrenja v fermentorjih. Za okolico predstavlja ta investicija izboljšanje čistosti zraka in odplak, za delavce v pivovarni pa boljše pogoje dela, prihranek na energiji, stranski proizvodi: pivski kvas ter proizvodnja CO₂.

V pritličju starega in novega objekta so nameščeni cevovodi, daljinsko upravljani

ventili, posode za pivski kvas, CO₂, postaja ter nov komandni prostor — bodoče srce pivovarne. V podkletenem delu pa je nameščena kompletna CIP čistilna naprava z nerjavečo posodo za odplake.

Celotna investicija — I. faza bo vredna ca. 230 milijonov dinarjev.

J. Š.

NAŠI KLICAJI

Vzroki se ponavljajo

Podatek, da je imelo 156 slovenskih organizacij združenega dela v lanskem letu za okrog 4,4 milijarde dinarjev izgube, zgovorno kaže na stanje v našem gospodarstvu in probleme, s katerimi se ubada. Dejstvo, da so se izgube v letu dni povečale skoraj za še enkrat, je vsekakor zaskrbljujoče, kajti če bomo tudi naprej dopustili, da bodo rdeče številke v zaključnih računih organizacij združenega dela rasle s takšno hitrostjo, se nam ne piše nič dobrega.

Res je, da bi lahko kot vzroke za nastanek izgub našli celo vrsto objektivnih vzrokov, toda ni moč mimo spoznanja, da so precejkrat za nastanek izgube krivi tudi subjektivni faktorji, kot zavito pravimo vzrokom, ki jih povzročijo ljudje.

Med glavne vzroke za izgube lahko uvrstimo drage in neučinkovite investicije, neustrezno strukturo sredstev, nezagotovljene vire surovin in reprodukcijskih materialov, nezadostno izrabo proizvodnih zmogljivosti, neurejene dohodkovne odnose, premalo preverjene proizvodne programe glede na potrebe trga, nesorazmerja v cenah, nespoštovanje sklenjenih samoupravnih sporazumov, hitro spreminjanje pogojev gospodarjenja, neuskajenost ukrepov ekonomske politike, veliko izvozno usmerjenost in s tem ustvarjanje nižjega dohodka.

Ce bi hoteli te vzroke razdeliti med objektivne in subjektivne, potem so nedvomno tisti, na katere v samih organizacijah združenega dela ne morejo vplivati, le nesorazmerja v cenah (v pogojih popolne družbene kontrole vseh cen), pogoji gospodarjenja in z njimi povezane ukrepe ekonomske politike in tudi izvozno usmerjenost, kjer je cena, dosežena na tujih trgih, odvisna pač od ponudbe in povpraševanja po določenem izdelku.

Na vse ostale vzroke za izgube lahko v večji ali manjši meri vplivajo v delovnih organizacijah. Toda kljub temu se ti vzroki ponavljajo v vseh analizah, ki se ubadajo s proučevanjem izgub.

Med največje izgubaše v Sloveniji sodi iz šišenske občine Petrolova delovna organizacija Zemeljski plin, ki je lani imela okrog 160 milijonov dinarjev izgube, sozd Iskra pa je imela okrog 300 milijonov dinarjev izgube v desetih temeljnih organizacijah, med katerimi so tudi nekatere iz šišenske občine.

Pri Petrolu gre za dobro znane težave okrog prodaje sovjetskega zemeljskega plina in je to ne samo šišenski, temveč širši problem. Tudi v nekaterih Iskrinih organizacijah gre za nekatere objektivne vzroke. Toda vse to nič ne pomaga, izgubo je treba pokriti, pokrije pa jo lahko samo združeno delo z delom svoje akumulacije. Prav zato tudi ne bi smeli prezreti vse resnejših opozoril, da delavci v organizacijah, ki že leta dobro poslujejo, ne vidijo posebne razlike med osebnimi dohodki in družbenim standardom v primerjavi s tistimi delavci, ki ustvarjajo izgubo. (Lani je delalo v organizacijah z izgubo 17.814 delavcev.) Če nočemo, da bo padla motiviranost delovnih ljudi za delo, bo vendarle treba nekaj storiti tudi za to, da bomo bolj dosledno uveljavili načelo delitve po delu in rezultatih dela.